



## RAPPORT OM UDVIKLING AF DEN ERHVERVS- OG PROFES- SIONSRETTEDE VIDEREGÅENDE UDDANNELSESSEKTOR

<b>Anbefalinger</b> .....	2
<i>Anbefaling I:</i> Fremskynd processen, 2015-løsning er risikabel, dyr og kontraproduktiv .....	2
<i>Anbefaling II:</i> Bevar det bæredygtige, beskyt det udsatte .....	3
<i>Anbefaling III:</i> Fortsæt kursen fra 10 års institutions- og uddannelsesreformer .....	3
<i>Anbefaling IV:</i> Intensiveret og målrettet samarbejde .....	4
<b>Politiske målsætninger og rammer</b> .....	6
Frem mod 2015: Ny institutionel ramme for udbud af de professionsrettede videregående uddannelser .....	6
Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser .....	7
Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser .....	8
Bekendtgørelse om partnerskaber mellem erhvervsakademier for videregående uddannelser og professionshøjskoler for videregående uddannelser .....	8
Lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser og Bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv. ....	9
<b>Analyse</b> .....	10
Erhvervsakademier og professionshøjskoler .....	10
Partnerskabsaftalerne .....	11
Status for opfyldelsen af intentionerne i erhvervsakademiaftalen .....	11
I. Risiko for udvikling af en parallelsektor .....	11
<i>Udfordring I:</i> Manglende fælles forståelse af lovens intentioner .....	11
<i>Udfordring II:</i> Identifikation af den egentlige samarbejdspartner .....	12
<i>Udfordring III:</i> Praksis for akkreditering af nye uddannelser .....	12
<i>Udfordring IV:</i> Evalueringen i 2013 .....	13
II. Kvalitetssikring af uddannelser .....	13
Status på udviklingen af nye uddannelser .....	13
Partnerskaber om udvikling af nye uddannelser .....	14
<i>Udfordring I:</i> Tidspunktet for indgåelse af partnerskabsaftalen .....	14
<i>Udfordring II:</i> Manglende reel opfyldelse af partnerskabsaftalen .....	14
<i>Udfordring III:</i> Uklar ledelse og styring på erhvervsakademiet .....	14
<i>Udfordring IV:</i> Evalueringen i 2013 .....	15
III. Økonomien .....	15
<i>Udfordring I:</i> Uhensigtsmæssig og dyr konkurrence .....	15
<i>Udfordring II:</i> Udvikling af et helt uddannelsesområde, ikke bare nye uddannelser .....	16
<i>Udfordring III:</i> Evalueringen i 2013 .....	16
<b>Bilagsoversigt</b> .....	17
Bilag 1: Fact sheet professionshøjskoler og ingeniørhøjskoler	
Bilag 2: Fact sheet erhvervsakademier	
Bilag 3: Oversigt over professionshøjskolernes partnerskabsaftaler med erhvervsakademier og ingeniørhøjskoler	
Bilag 4: Kortlægning af professionshøjskolernes partnerskabsaftaler med erhvervsakademier og ingeniørhøjskole	
Bilag 5: Partnerskaber om nye uddannelser i professionshøjskolesektoren. Akkrediteret i 2008 og 2009	
Bilag 6: Oversigt over optag på nye uddannelser og udbud	

J. nr.: 2010-5.51  
Sagsbeh.: mc/asp/ch  
Side 1

8. juni 2010

University Colleges  
Denmark  
Ny Vestergade 17 st.tv  
1471 København K  
Tlf. 3338 2200  
Fax 3338 2209  
uc@uc-dk.dk  
www.uc-dk.dk



## Anbefalinger

Det politiske mål for udviklingen af den erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsessektor er én samlet og entydig dansk professionsrettet sektor, der samler erhvervsakademier, professionshøjskoler og ingeniørhøjskoler under ét, og hvor hver institutionstype bidrager med sine kompetencer til at skabe én sektor, der skal være båret af vidensudvikling, vidensspredning og professionsforskning. En samling, hvor hver institutionstype er et afgørende element i helheden: Ingeniørhøjskolerne med deres mangeårige erfaring med professionsuddannelser på bachelorniveau, erhvervsakademierne med deres erhvervsrettede tekniske og merkantile uddannelser og professionshøjskolerne med viden og indsigt om det professionsrettede område.

Dette flerinstitutionelle grundlag er afgørende: Det er den faglige viden, de enkelte institutioner repræsenterer, der skal bære og udvikle professionsområdet som en helhed. Den tidligere tydelige afgrænsning af tekniske og merkantile kompetencer i de enkelte uddannelser er på vej til at forsvinde, og det samme vil ske med afgrænsningen mellem de offentligt rettede og privatrettede uddannelser. Derfor skal udviklingen af en videregående professionsrettet uddannelsessektor være baseret på et så bredt institutionelt grundlag som muligt. Det gælder også på området for efter- og videreuddannelse.

### **Anbefaling I: Fremskynd processen, 2015-løsning er risikabel, dyr og kontraproduktiv**

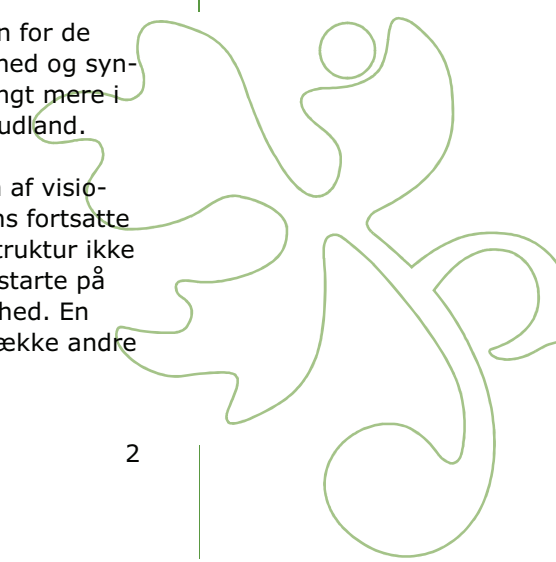
Ud fra dette overordnede mål om en stærk, sammenhængende erhvervs- og professionsrettet videregående uddannelsessektor skal der sættes turbo på samarbejdet inden for sektoren allerede nu.

Siden gennemførelsen af lovgivningen om professionshøjskoler og erhvervsakademier er der sket en omfattende udvikling. Professionshøjskoler, ingeniørhøjskoler og erhvervsakademier har hver for sig gjort en stor indsats for at konsolidere og udvikle sig. Der er lanceret en lang række nye akademi- og professionsbacheloruddannelser, og der er planlagt fortsatte ekspansioner i de kommende år. Institutionelt er der arbejdet med at omsætte lovgivningens bestemmelser i nye organisationer og konstruktioner. Imidlertid må det også konstateres, at udviklingen er vanskelig at styre og give retning i en sektor, der er både fragmenteret og kompliceret. Derfor er det relevant allerede nu at indlede forberedelsen af den endelige struktur for uddannelsesområdet og anvende den kommende struktur som rettesnor for den fortsatte udvikling af sektoren.

Den nuværende ekspansion i den erhvervs- og professionsrettede sektor tenderer til paralleludvikling, hvor hver delsektor opbygger sit eget udbud af uddannelser og relaterede serviceydelser. Det er en uhensigtsmæssig anvendelse af knappe ressourcer.

Indbyrdes konkurrence kan betyde, at den samlede sektors indsats inden for de forskellige områder bliver for spredt og tilfældig og ikke har den entydighed og synlighed over for omverdenen, der er nødvendig i forhold til at skulle gå langt mere i dialog med de forskellige interessenter og samarbejdspartnere i ind- og udland.

Fortsætter denne udvikling, vil det kunne besværliggøre gennemførelsen af visionen for sektoren. I værste fald vil det ligefrem kunne begrænse sektorens fortsatte vækst: Risikoen er, at den primære opgave i 2015 under den endelige struktur ikke bliver at fortsætte den igangværende udvikling, men nærmere at skulle starte på ny med at samle en fragmenteret og spredt uddannelsessektor til en helhed. En sektor, der vel at mærke vil være i drift med løbende undervisning, en række andre undervisningsrelaterede aktiviteter og et stort antal studerende.





Da strukturen for området allerede er formuleret og fastlagt i den politiske aftale, bør der allerede nu arbejdes efter intentionerne i aftalen. Samarbejdet mellem de professionshøjskoler og erhvervsakademier, der allerede har indgået partnerskabsaftale, bør styrkes yderligere, ligesom relationerne mellem ingeniørhøjskolerne og professionshøjskolerne bør gøres tættere. På den måde vil visionen i praksis allerede være opfyldt, når den fremtidige struktur for området træder i kraft, og uddannelserne bliver endeligt institutionelt placeret.

### **Anbefaling II: Bevar det bæredygtige, beskyt det udsatte**

Små og spredte lokale og regionale udbud kan tilfredsstille nærmiljøer på den korte bane, men udgør ikke et stabilt grundlag på den lange bane for en bæredygtig og kvalitetssikret regional uddannelsesdækning. Det kræver volumen. Derfor er der mere regional forsyningsikkerhed i at samle og styrke end at isolere og lade stå til.

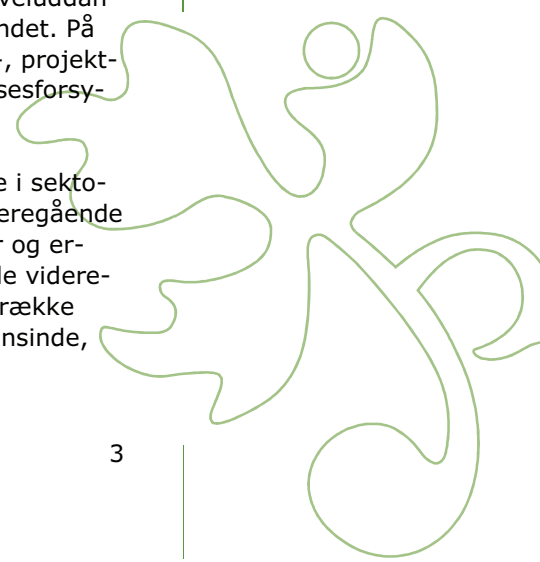
Professionshøjskoleloven fastsatte ved bestemmelsen om, at de to mindste professionshøjskoler i Syddanmark, UC Syd og UC Vest, senest i 2012 skulle være fusioneret til én institution, en indikator for volumenkravet til en bæredygtig videregående uddannelsesinstitution. Professionshøjskolernes Rektorkollegium forventer, at det gælder for enhver videregående uddannelsesinstitution, at den som minimum skal have en størrelse, der svarer til den mindste professionshøjskole.

### **Anbefaling III: Fortsæt kursen fra 10 års institutions- og uddannelsesreformer**

Udvikling i sektoren peger hen mod, at den endelige samling ikke bør udskydes til 2015. Det vil være relevant allerede nu at indlede forberedelsen af den endelige struktur for uddannelsesområdet og anvende den kommende struktur som en rettesnor for den fortsatte udvikling af sektoren, således at der i 2015 i Danmark er to store, stærke videregående uddannelsessektorer: Universitetssektoren og professionshøjskolesektoren.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium anbefaler, at de seks centrale kriterier i de store uddannelses- og institutionsreformer, der har præget den erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsessektor siden institutionsredegørelserne i 1998, udgør hovedprincipperne for samlingen af sektoren:

- En stærk institutionel ramme. Den betingede CVU-form og den nuværende light-erhvervsakademiform har demonstreret samarbejdskonstruktionernes svaghed i forhold til at skabe entydig og stærk ledelse og et klart ansvar for kvalitetssikring af uddannelserne og de studerendes retssikkerhed. Kvalitetsuddannelserne skabes i en stærk institutionel ramme.
- En stabil regional forsyningskraft. Det har været og er fortsat et centralt uddannelsespolitisk formål med både professionshøjskoler og erhvervsakademier at sikre regionalt udbud af videregående uddannelser og forsyning af veluddannet arbejdskraft til offentlige og private virksomheder i alle egne af landet. På nuværende tidspunkt vil en øget anvendelse af digitale undervisnings-, projekt- og vejledningsformer yderligere kunne styrke den regionale uddannelsesforsyning.
- En synlig og attraktiv profil, der kan tiltrække studerende. Reformerne i sektoren har siden 1998 taget sigte på at få flere hurtigere igennem en videregående uddannelse, som giver umiddelbar erhvervskompetence i professioner og erhverv. Derfor er det væsentligt, at den erhvervs- og professionsrettede videregående sektor fremstår som et synligt og attraktivt tilbud, der kan tiltrække studerende. At opfylde 50 pct.-målsætningen er mere vigtig end nogensinde, stillet over for de demografiske og økonomiske udfordringer.





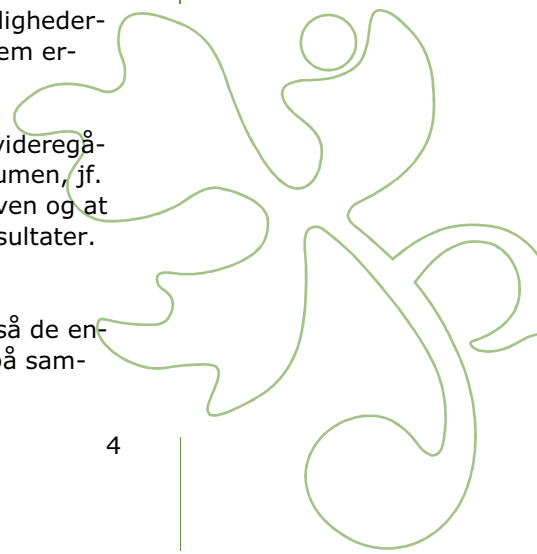
- En højt kvalificeret faglig og uddannelsesmæssig kapacitet. Uddannelsessektoren mødes med stigende krav om fleksible uddannelser af høj kvalitet med stor valgfrihed og brugerorientering samt et ajourført og kvalitetssikret videngrundlag. Det er ressourcekrævende. Institutionerne forventes at kunne sammensætte et udbud af uddannelser, som både tilbyder faglighed og tværfaglighed, sammenhæng på tværs af grund-, efter- og videreuddannelse og sammenhæng vertikalt på tværs af uddannelsesniveauerne. For at indfri disse krav og forventninger skal de faglige miljøer være af en vis størrelse, der skal volumener til at sikre et attraktivt studiemiljø, og det kræver investeringskapital at sikre uddannelsernes fornyelse og udvikling i samspil med profession, aftagere, interessenter og andre videnmiljøer. Erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler og professionshøjskoler samlet under ét giver mulighed for at udnytte synergien mellem de tre forskellige uddannelsesområder. Den faglige viden fra hvert område skal bære og udvikle professionsområdet som helhed. Institutionernes videncenterfunktion vil blive styrket, og det er afgørende for sektorens kvalitetsarbejde. Mulighederne for at kvalitetssikre uddannelserne og sikre uddannelsernes udvikling og fornyelse er langt større i en samlet sektor end i en parallel og fragmenteret sektor. Hvis professionshøjskole- og erhvervsakademireformerne skal lykkes, så skal de sikres volumen, synlighed og gennemslagskraft nu og ikke først om fem år.
- En bæredygtig økonomi har været en central målsætning i hele reformperioden. I reformens første fase gjaldt det om at styrke de monofaglige uddannelsesinstitutioners sårbarhed over for svingninger i søgningsmønstre ved at skabe institutioner med bredere udbud. I den nuværende reformfase er den centrale udfordring at gøre sektoren synlig og attraktiv for investeringer. Den indsats svækkes afgørende ved at lade sektoren udvikle sig fragmenteret og parallelt de næste fem år.
- En global sammenlignelig og konkurrencedygtig profil. Institutionsreformerne i Danmark har i hele perioden skrevet sig ind i en europæisk trend, som har haft samling, volumen og synlighed som sine kernefelter. Uddannelsesmarkedet bliver mere og mere internationaliseret. Internationale studerende kommer til Danmark for at læse hele eller dele af en uddannelse, og danske studerende tager til udlandet i kortere eller længere perioder som led i deres uddannelse. Det stiller krav til den videregående uddannelsessektor. Det handler ikke kun om uddannelserne og deres kvalitet, men i den grad også om institutionernes attraktivitet som samarbejdspartnere. Det er nødvendigt at sikre, at institutionerne har samme profil og muligheder som deres søsterorganisationer i udlandet for at kunne agere på lige vilkår på den globale uddannelsesscene. I resten af Europa uddannes professionsbachelor på University Colleges/Universities of Applied Science, som forstår anvendt forskning og udbyder masterprogrammer. Disse vilkår bør også gælde for danske professionsbachelorstuderende.

Disse seks centrale kriterier bør bringes i anvendelse i en vurdering af mulighederne for et tættere samarbejde og eventuelt gennemførelse af fusioner mellem erhvervsakademier og professionshøjskoler før 2015.

Det er ikke sikkert, at én model skal passe alle. Det afgørende er, at alle videregående uddannelsesinstitutioner kan honorere kravet om en bæredygtig volumen, jf. anbefaling 2 og henvisningen til indikatoren herfor i professionshøjskoleloven og at alle udviser vilje til samspil og samarbejde om forpligtelsen til at skabe resultater.

#### **Anbefaling IV: Intensiveret og målrettet samarbejde**

Opbygning af et gradvist tættere samarbejde som en glidende overgang, så de endelige fusioner i 2015 blot kommer til at stå som den formelle afslutning på sam-



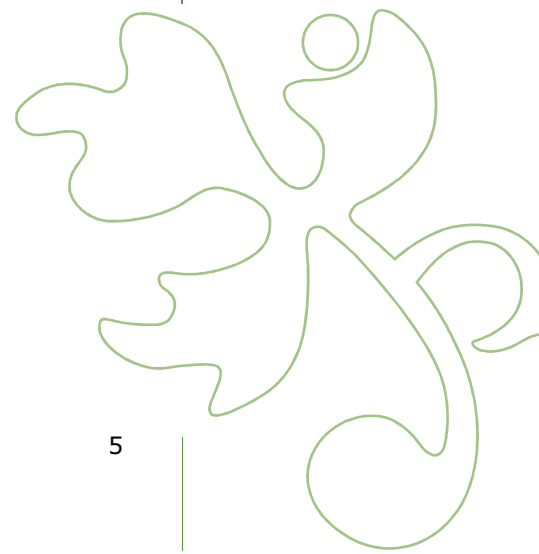


menlægningsprocessen, kan fx tage sit udgangspunkt i den række af opgaver, som sektoren samlet set skal løfte:

- Afdækning af uddannelses- og kompetencebehov hos aftagerne af de færdiguddannede varetages på forskellig vis i dag og kan styrkes ved dialog og koordinering af relevante metoder
- Rekruttering: En fælles indsats indenfor dette område kan synliggøre uddannelsernes profil og sikre en mere målrettet og opsøgende indsats og bidrage til 50 pct.-målsætningen
- Samarbejde med aftagerne af de færdiguddannede: Videndeling mellem institutionerne og etablering af faste dialogfora og arbejdsmetoder kan hæve kvaliteten af dette arbejde yderligere
- Synlighed: Både herhjemme og i udlandet er det afgørende, at sektoren fremstår som en helhed i det samlede uddannelsesbillede. Det kan styrkes gennem koordineret markedsføring og profilering af uddannelsessektoren som helhed
- Videncenterfunktioner og professionsforskning: Fælles, fastere rammer for anvendelse af viden og forskning vil styrke de enkelte institutioners og den samlede sektors resultater
- Internationalisering er en fælles udfordring for den samlede sektor, og dialog og koordinering af indsatsen kan bidrage til ensartethed og kvalitet

Tilsvarende bør der i det videre arbejde ses nærmere på, om en fortsat spredning af den administrative og driftsmæssige side på hver enkelt institution er hensigtsmæssig. Det gælder områder som fx:

- IT-systemer: Der kan allerede nu med stor fordel arbejdes på at udvikle og integrere fælles administrative IT-systemer for hele sektoren, regionalt eller på landsplan
- PURE-system: Integration af PURE-systemet i hele den professionsrettede sektor til registrering af publikationer og projekter i forhold til forskning, formidling og undervisning
- Biblioteker: Tilsvarende fælles udvikling af biblioteker og biblioteksfunktioner
- Bygningsmæssige forhold: Koordinering af bygningsvedligeholdelse med henblik på at opnå tilstrækkelig volumen til drift af kompetent vedligeholdelsesafdeling
- Administration: Udvikling og implementering af fælles administrative systemer og rutiner. Udvikling af administrative centre i sektoren





## Politiske målsætninger og rammer

For at styrke udviklingen af de praksisorienterede uddannelser på bachelorniveau, særligt på det tekniske og merkantile område, har regering og Folketing ved lov udmøntet de politiske målsætninger om et styrket vækstlag for de tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og de tilhørende efter- og videreuddannelser. Professionshøjskolerne blev etableret pr 1. januar 2008 som omdrejningspunktet i en ny institutionel ramme, som også indbefatter erhvervsakademierne, som blev etableret pr 1. januar 2009.

Udmøntningen følger af aftale af 12. juni 2007, der blev indgået mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre om etableringen af erhvervsakademier og etableringen af vækstlag i forhold til de tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser. Aftalen blev indgået i forlængelse af aftale af 20. juni 2006 om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden, aftale af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen og aftale af 2. marts 2007 om professionshøjskoler for videregående uddannelser.

Visionen med den nye institutionelle ramme er dels at styrke udviklingen af de korte videregående uddannelser (KVU) og videregående voksenuddannelser (VVU) ved etablering af erhvervsakademier, dels at etablere et vækstlag, der kan fremme udviklingen af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser.

Visionen med etableringen af professionshøjskolerne er dermed at styrke de praksisorienterede uddannelser, især på det tekniske og merkantile uddannelsesområde. Der er brug for et tæt samspil mellem erhvervsakademierne og professionshøjskolerne, hvor erhvervsakademierne skal indgå partnerskaber med professionshøjskoler for at kunne udbyde professionsbacheloruddannelser på området.

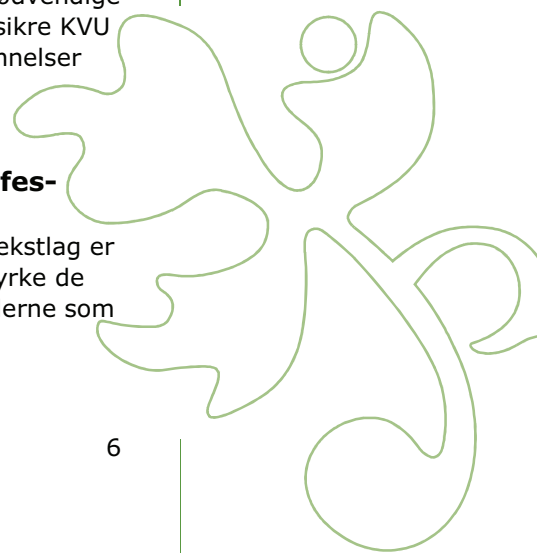
Ingeniørhøjskolerne indgår også i de politiske målsætninger for et styrket teknisk-merkantilt vækstlag. Således er ingeniørhøjskolerne omfattet af professionshøjskolelovgivningen, og frem til 1. januar 2015 skal ingeniørhøjskolerne indgå samarbejdsaftaler med professionshøjskolerne om udvikling af uddannelserne og de faglige miljøer for at styrke diplomingeniøruddannelserne. Herefter skal ingeniørhøjskolerne fusioneres med en professionshøjskole.

I aftalen af 12. juni 2007 sættes følgende specifikke mål for det teknisk-merkantile vækstlag for 2015:

- Der er syv flerfaglige professionshøjskoler, som forsyner både den private og offentlige sektor med professionsbachelor. Det vil sige, at de tekniske og merkantile professionsbachelor- og diplomuddannelser også udbydes af professionshøjskolerne
- Der er en KVU-sektor med stærke uddannelsesmiljøer, som har den nødvendige faglige tyngde og ledelsesmæssige kapacitet til at udvikle og fremtidssikre KVU og VVU, som har tæt forbindelse til de erhvervsrettede ungdomsuddannelser (EUD)
- Ungdomsuddannelserne udbydes af erhvervsskoler og gymnasier

### **Frem mod 2015: Ny institutionel ramme for udbud af de professionsrettede videregående uddannelser**

For at indfri de politiske målsætninger om et styrket teknisk-merkantilt vækstlag er der ved lov skabt følgende institutionelle ramme, som har til hensigt at styrke de praksisorienterede uddannelser på bachelorniveau med professionshøjskolerne som omdrejningspunkt:





- *Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser* (LOV nr. 562 af 06/06/2007)
- *Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser* (LBK nr. 850 af 08/09/2009)
- *Bekendtgørelse om partnerskaber mellem erhvervsakademier for videregående uddannelser og professionshøjskoler for videregående uddannelser* (BEK nr. 1167 af 08/12/2008)
- *Lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser* (LOV nr. 294 af 27/03/2007) og *Bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.* (BEK nr. 684 af 27/06/2008)

I aftalen er det endvidere fastlagt, at erhvervsakademistrukturen skal evalueres i 2013. Evalueringen skal danne grundlag for yderligere udvikling af institutionerne med henblik på realiseringen af 50 pct.-målsætningen om, at halvdelen af en ungdomsårgang skal have gennemført en videregående uddannelse samt målsætningen om flere og bedre videregående uddannelser på det tekniske og merkantile område. Det er hensigten, at de nye erhvervsakademier bliver en bro mellem erhvervsskoler og professionshøjskoler, som sikrer, at unge nemt kan læse videre, og at der bliver udviklet spændende og attraktive tekniske og merkantile uddannelser.

I evalueringen skal indgå

- 1) Erhvervsakademiernes samspil med professionshøjskoler, ingeniørhøjskoler og universiteter
- 2) En vurdering af konsekvenserne for erhvervsskolesektoren og erhvervsuddannelserne m.v. af etableringen af selvstændige erhvervsakademier
- 3) Hensigtsmæssigheden og bæredygtigheden af de opnåede resultater

Evalueringen skal således bl.a. belyse, i hvilket omfang der er:

- Etableret en styrket sektor for erhvervsakademiuddannelser
- Udviklet og udbudt nye professionsbachelor- og diplomuddannelser på de tekniske og merkantile områder
- Opnået en bedre søgning til de tekniske og merkantile erhvervsakademiuddannelser fra erhvervsuddannelser og andre ungdomsuddannelser
- Skabt bedre overgange fra erhvervsakademiuddannelser til professionsbacheloruddannelser

### **Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser**

Folketinget vedtog i 2007 *Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser* (lov nr. 562 af 06/06/2007) og etablerede dermed med virkning fra 1. januar 2008 otte nye professionshøjskoler med det formål at

- 1) forestå videreførelsen af udbud og udvikling af praksisnære videregående uddannelser og efter- og videreuddannelse
- 2) fungere som regionale videninstitutioner

I august 2007 oprettede undervisningsministeren de otte nye professionshøjskoler: UC Nordjylland, VIA University College, UC Vest, UC Syd, UC Lillebælt, UC Sjælland, Professionshøjskolen UCC og Professionshøjskolen Metropol.

Det blev fastlagt i loven, at antallet af professionshøjskoler i Region Syddanmark senest i 2012 skulle være to, og allerede pr. 1. april 2010 fusionerede UC Vest og UC Syd til UC Syddanmark.

De to ingeniørhøjskoler, Ingeniørhøjskolen i København og Ingeniørhøjskolen i Århus, er selvejende institutioner og har til opgave at udbyde praksisnære videregående ingeniøruddannelser og efter- og videreuddannelse i tilknytning hertil. Ingeniørhøjskolerne skal fungere som videntcenter i samarbejde med uddannelsernes inte-



ressenter. Der skal indgås forpligtende samarbejdsaftaler med professionshøjskoler om fælles forsknings- og udviklingsarbejde. Ingeniørhøjskolerne skal fusionere med en professionshøjskole senest med udgangen af 2014.

### **Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser**

Folketinget vedtog i 2008 *Lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser* (lov nr. 346 af 14/05/2008, historisk). I 2009 blev *Bekendtgørelse af lov om erhvervsakademier for videregående uddannelse (LBK nr. 850 af 08/09/2009)* vedtaget (gældende lovgivning). Loven etablerede med virkning fra 1. januar 2009 10 erhvervsakademier med det formål at

- 1) dække behovet for udbud af og udvikle eksisterende og nye erhvervsakademieruddannelser og efter- og videreuddannelser
- 2) varetage videncenterfunktioner og derved bidrage til regional vækst af erhverv og professioner, herunder i udkantsområder

Den 1. september 2008 oprettede undervisningsministeren de 10 nye erhvervsakademier: Erhvervsakademiet Nordjylland, Erhvervsakademi Århus, Erhvervsakademi Dania, Erhvervsakademi MidtVest, Erhvervsakademi SydVest, Erhvervsakademi Kolding, Erhvervsakademi Lillebælt, Erhvervsakademi Sjælland, Københavns Erhvervsakademi og Erhvervsakademiet Copenhagen Business.

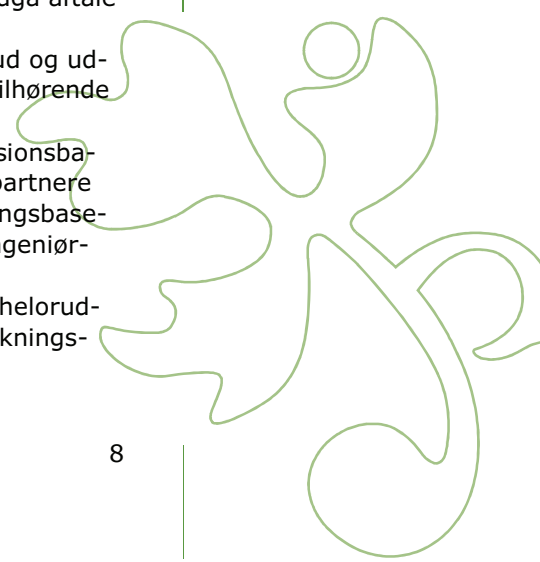
Pr 2. januar 2009 fusionerede Erhvervsakademiet Nordjylland med UC Nordjylland.

Frem til 1. januar 2015 skal erhvervsakademierne indgå partnerskab med en professionshøjskole om udbud og udvikling af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser. Herefter skal erhvervsakademiet fusionere med en professionshøjskole for at bevare retten til udbud af uddannelser på bachelorniveau. Hvis ikke der fusioneres, mister erhvervsakademiet udbudsretten. Fusionen kan ske før, hvis bestyrelsen for erhvervsakademiet træffer beslutning herom.

### **Bekendtgørelse om partnerskaber mellem erhvervsakademier for videregående uddannelser og professionshøjskoler for videregående uddannelser**

Rammerne for partnerskaber er yderligere præciseret i *Bekendtgørelse om partnerskaber mellem erhvervsakademier for videregående uddannelser og professionshøjskoler for videregående uddannelser* (BEK nr. 1167 af 08/12/2008). Heri fastslås følgende:

- Bekendtgørelsen gælder for erhvervsakademiers og professionshøjskoler partnerskaber om udbud og udvikling af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser med tilhørende efter- og videreuddannelser
- Et partnerskab er et gensidigt forpligtende samarbejde mellem et eller flere erhvervsakademier og en eller flere professionshøjskoler. Et partnerskab etableres ved indgåelse af partnerskabsaftale mellem partnere
- Et erhvervsakademi og en professionshøjskole i samme region skal indgå aftale om partnerskab, hvis erhvervsakademiet fremsætter begæring herom
- Partnerskabsaftaler indgås med henblik på at dække behovet for udbud og udvikling af tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og tilhørende efter- og videreuddannelser i hele eller dele af en region
- Ved udviklingen af eksisterende og nye tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og de tilhørende efter- og videreuddannelser skal partnere sikre, at videngrundlaget er karakteriseret ved professions- og udviklingsbasering, blandt andet gennem indgåelse af aftaler om samarbejde med ingeniørhøjskoler, universiteter og relaterede forskningsinstitutioner
- Partnerne drøfter mindst en gang årligt udviklingen på professionsbacheloruddannelser og tilhørende efter- og videreuddannelser i deres fælles dækningsområde





- Opsigelse af partnerskabsaftalen kan ske med varsel på et år. Aftalen falder dog først bort, når der er indgået en ny partnerskabsaftale, der sikrer fortsat udbud af de uddannelser, der er omfattet af aftalen

Vedrørende kvalitetssikring af uddannelserne står der i gældende lovgivning for professionshøjskoler (§ 7) og erhvervsakademier (§ 8), at de "skal have et system til kvalitetssikring og resultatvurdering af uddannelse, udviklingsarbejde og viden-centerfunktion og er forpligtet til at informere herom".

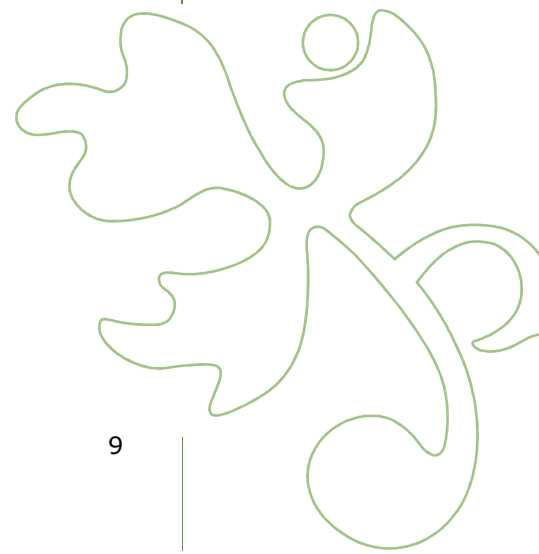
### **Lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser og Bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.**

Fra 1. august 2008 blev der indført en akkrediteringssystem efter internationalt forbillede, der skal sikre systematisk kvalitetssikring af de videregående uddannelser. Herved sikres det, at alle videregående uddannelser lever op til internationale standarder. Det giver øget gennemsigtighed og sikrer gensidig anerkendelse af uddannelser på tværs af landegrænser. Samtidig er akkreditering et styringsredskab, som myndighederne kan bruge til at sikre uddannelses- og samfundsmæssige hensyn.

Ifølge *Lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser* (LOV nr. 294 af 27/03/2007) er Akkrediteringsinstitutionen et fagligt uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Akkrediteringsinstitutionen har til opgave at træffe afgørelse om akkreditering af alle videregående uddannelser, dvs. uddannelser, der udvikles og udbydes af universiteter, professionshøjskoler, erhvervsakademier og de kunstneriske videregående uddannelsesinstitutioner. Akkrediteringsrådet træffer afgørelse om akkreditering af nye uddannelser og udbud på Undervisningsministeriets område efter indstilling fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA).

I *Bekendtgørelse om akkreditering og godkendelse af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser mv.* (BEK nr. 684 af 27/06/2008) fastlægges undervisningsministerens opgaver i forhold til akkreditering af videregående uddannelser, der udvikles og udbydes i regi af Undervisningsministeriet.

- Undervisningsministeren træffer, efter en vurdering (screening) af en ansøgning om godkendelse af en ny uddannelse eller nyt udbud, afgørelse om, hvorvidt ansøgningen skal fremmes med henblik på Akkrediteringsrådets afgørelse om akkreditering. Hvis ja, så videregives ansøgningen til Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) med henblik på udarbejdelse af akkrediteringsrapport, som sendes til Akkrediteringsrådet til orientering
- I ansøgningen skal uddannelsesinstitutionen redegøre for behov og relevans af den ny uddannelse, og der skal være en beskrivelse af uddannelsen
- Akkrediteringsrådet træffer på baggrund af indstillingen fra EVA afgørelse om, hvorvidt en ny uddannelse eller nyt udbud kan akkrediteres positivt, betinget positivt eller om der skal gives afslag. Rådet meddeler afgørelsen til undervisningsministeren, der herefter træffer endelig beslutning om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet





## Analyse

De nuværende professionshøjskoler og to ingeniørhøjskoler, jf. bilag 1, blev etableret i 2008, og erhvervsakademierne, jf. bilag 2, blev etableret i 2009. I 2015 skal de tre institutionstyper samles i én sektor i henhold til erhvervsakademitaften af 20. juni 2007.

Der er tale om nye institutioner, som har brug for at finde deres position i forhold til det samlede uddannelsesbillede, internt i sektoren og eksternt i forhold til andre aktører (regionalt, uddannelsesmæssigt og institutionelt). Denne proces er allerede i gang, for siden gennemførelsen af lovgivningen har institutionerne hver især gjort en stor indsats for at konsolidere og udvikle sig.

Visionen for hele det professionsrettede område indeholder både udvikling af nye uddannelser og perspektiver for udviklingen af et teknisk og merkantilt erhvervsrettet videregående uddannelsesområde. Lovgivningen pålægger såvel erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler og professionshøjskoler at udføre udviklingsarbejde og varetage videncenterfunktioner og placerer dermed de tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser i en bredere kontekst.

Det tekniske og merkantile uddannelsesområde skal styrkes gennem partnerskaber, jf. bilag 3, mellem erhvervsakademier, ingeniørhøjskoler og professionshøjskoler om udbud af uddannelser på bachelorniveau. Det betyder, at et erhvervsakademis udbud af en overbygningsuddannelse eller hel professionsbacheloruddannelse hviler på en aftalebaseret relation til en professionshøjskole om den pågældende uddannelse.

Det politiske formål med partnerskabsaftaler er at skabe et reelt samarbejde mellem erhvervsakademier og professionshøjskoler om fælles udvikling og udbud af nye uddannelser, udviklingsprojekter og kompetenceudvikling af undervisere.

### Erhvervsakademier og professionshøjskoler

I forbindelse med lovgivningen blev daværende TEKO fusioneret med VIA UC. Ud af de ti erhvervsakademier, der blev etableret i 2009, er ét akademi allerede fusioneret med den lokale professionshøjskole. I Nordjylland er erhvervsakademiet og professionshøjskolen således fusioneret, så udbud af alle erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser i regionen er forankret på UC Nordjylland.

Der er tale om en meget kompleks erhvervsakademisektor. Af de øvrige ni erhvervsakademier er fem erhvervsakademier<sup>1</sup> organiseret i henhold til light-modellen, tre<sup>2</sup> er classic-modeller, og en<sup>3</sup> er en blanding af de to modeller, jf. bilag 2. Light-modellen er en hybrid, hvor erhvervsakademiet har en stærk forankring til de stiftende erhvervsskoler og kun et stærkt begrænset eget personale, herunder en rektor. Således har tre<sup>4</sup> af erhvervsakademierne under 3,5 årsværk ansat. Classic-modellen er formelt organiseret som uddannelsesinstitution. De tre classic-erhvervsakademier har hhv. 143, 35 og 265 ansatte. Light-akademi Sjælland har en omsætning på ca. 4,5 mio. kr., mens classic-akademi KEA har en omsætning på over 210 mio. kr. Classic-akademiet Midt-Vest er det mindste med under 500 STÅ, mens light-akademiet CBA er det største med over 3250 STÅ.

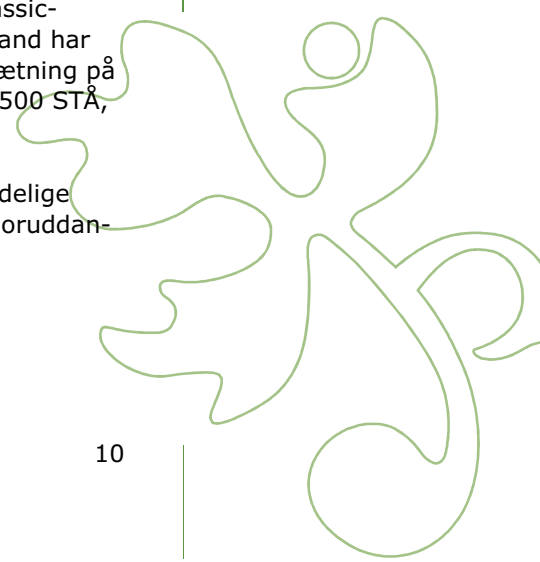
De fleste erhvervsakademier udbyder alle tre typer af uddannelser: Almindelige akademiuddannelser, overbygningsuddannelser og hele professionsbacheloruddan-

<sup>1</sup> Dania, Lillebælt, Kolding, Sjælland og Copenhagen Business

<sup>2</sup> Midt-Vest, SydVest og Københavns Erhvervsakademi KEA

<sup>3</sup> Århus

<sup>4</sup> Dania, Sjælland og Copenhagen Business





nelser. Hvis ikke erhvervsakademiet udbyder en overbygningsuddannelse, udbyder de en hel professionsbacheloruddannelse.

En sammenligning af professionshøjskolerne og erhvervsakademierne giver følgende indikation af forskellen mellem de to sektorer (tal fra 2009):

	Årsværk	Optag (KOT)	Aktivitet (ÅE/STÅ)	Omsætning (mio.kr.)	Årets resultat (mio.kr.)
<b>Erhvervsakademier*</b>	453	7.029	11.611	414,3	23,8
<b>Professionshøjskoler og ingeniørhøjskoler</b>	7.315	16.498	59.287	5.066,6	1,9

Kilde: Udkast til regnskab for 2009, for ingeniørhøjskolerne dog regnskaber for 2008. Se også bilag 1.

\* Det har ikke været muligt at indhente tal for alle erhvervsakademierne om antal årsværk, uddannelser, optag, omsætning, resultat og aktivitet i 2009. Der mangler således information om erhvervsakademierne Kolding og SydVest, der tilsammen har 11 pct. af det samlede optag på erhvervsakademierne.

### Partnerskabsaftalerne

Alle professionshøjskoler har partnerskabsaftaler, jf. oversigt i bilag 3 og kortlægning i bilag 4, med et eller flere erhvervsakademier om udvikling af uddannelse. Aftalerne er indgået med det formål at formalisere samarbejdet mellem de to institutioner om udbud og udvikling af eksisterende og nye professionsbacheloruddannelser. Det gælder særligt for uddannelser på det tekniske, merkantile og sundhedsfaglige område. Efter- og videreuddannelsesområdet kan også være omfattet, primært uddannelsen til Diplom i Ledelse.

Partnerskabsaftalen kan også være mere overordnet og have til formål at udstikke de overordnede rammer for specifikke samarbejdsaftaler og -projekter. Eller den kan vedrøre udlagt undervisning på en af erhvervsakademiets adresser. Nogle aftaler er ikke deciderede samarbejdsaftaler men handler i stedet om, at institutionerne har pligt til at oplyse om tiltag, der har relation til partnerskabsaftalen.

Nogle aftaler indeholder beskrivelser af, hvordan organiseringen af samarbejdet skal foregå og om/hvornår aftalen skal ophøre, eventuelt evalueres. Langt de fleste aftaler ophører ultimo 2014. Aftalerne er alle forankret hos øverste ledelse, enten rektor, bestyrelse eller direktion.

### Status for opfyldelsen af intentionerne i erhvervsakademiaftalen

Nærværende analyse er Professionshøjskolerne Rektorkollegiums vurdering af status for opfyldelsen af intentionerne i erhvervsakademiaftalen og den deraf følgende lovgivning. Analysen påpeger udfordringer på især tre områder i forhold til at skabe en stærk professionshøjskolesektor. Det gælder for

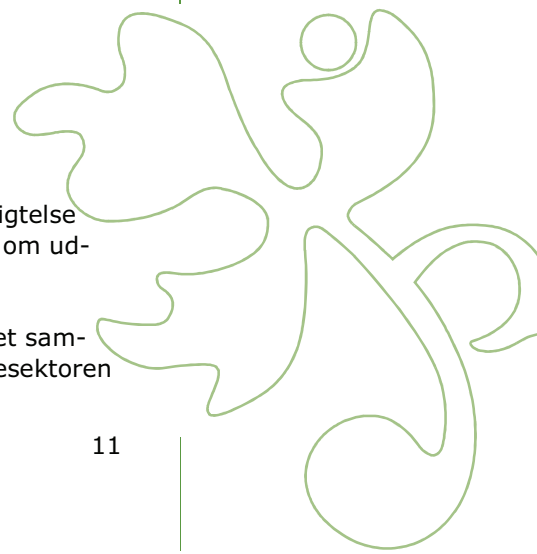
1. Risikoen for udvikling af en parallelsektor
2. Kvalitetssikringen af uddannelser
3. Økonomien

#### **I. Risiko for udvikling af en parallelsektor**

##### **Udfordring I: Manglende fælles forståelse af lovens intentioner**

Undervisningsministeren har betonet professionshøjskolerne initiativforpligtelse over for erhvervsakademisektoren i forhold til etablering af partnerskaber om udvikling af vækstlag og indfrielse af lovgivningens intention og formål.

Professionshøjskolerne Rektorkollegium anerkender, at der er behov for et sammenhængende initiativ fra kollegiets side, som bringer professionshøjskolesektoren





i spil i forhold til erhvervsakademisektoren på et fælles grundlag og med et fælles formål. Det er vigtigt, at ministeriet understøtter opgaven og påser, at der arbejdes loyalt og målrettet på at indfri lovens intentioner og målsætninger. Ministeriet skal sanktionere implementeringen af loven, herunder påse, at der foreligger den nødvendige dokumentation af fælles udviklingsarbejde og partnerskaber som grundlag for ansøgninger om screening og akkreditering af nye uddannelser.

Regeringen, Folketinget og embedsværket har et stort ansvar i forhold til dels at skabe de formelle rammer for videregående uddannelser i Danmark, dels i forhold til at sikre opfyldelse af lovens intentioner. Der er brug for klare udmeldinger og håndhævelse af loven fra myndighedernes side. Hersker der tvivl om, at loven står ved magt, øges risikoen for, at erhvervsakademisektoren konsolideres, så der ikke arbejdes hen mod 2015-målet om én styrket erhvervs- og professionsrettet videregående uddannelsessektor.

### **Udfordring II: Identifikation af den egentlige samarbejdspartner**

I de tilfælde, hvor en professionshøjskole har en partnerskabsaftale med et light-erhvervsakademi, kan det være svært for professionshøjskolepartnern at identificere den egentlige modpart i samarbejdet.

Den konkrete udmøntning af partnerskabsaftalen sker i mange tilfælde på en erhvervsskole, dvs i et miljø, der ikke er kendt af professionshøjskolen og som professionshøjskolen ikke har indgået den formelle aftale med. Det gør det uklart, hvem der skal samarbejdes med om udmøntningen af partnerskabsaftalen, herunder kvalitetssikringen af den pågældende uddannelse.

Erhvervsakademier i light-model har vanskeligt ved at varetage samspillet med erhvervsliv og øvrige interessenter og derigennem styrke deres egen videnuddvikling. Især fordi undervisningen varetages af de erhvervsskoler, der står bag akademiet.

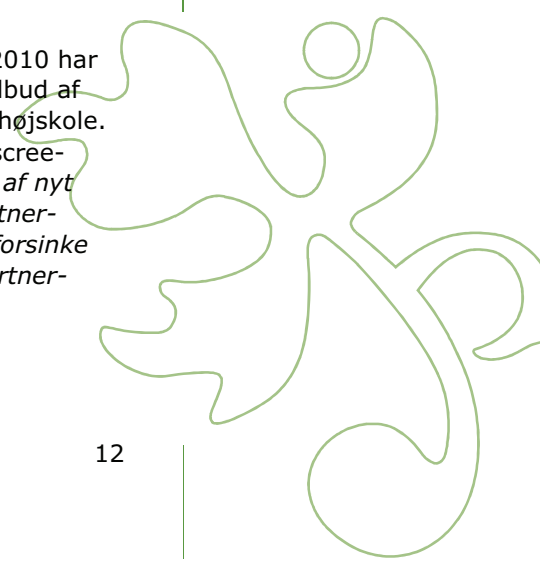
Det forringer mulighederne for at skabe en entydighed og synlighed hos omverdenen og øger risikoen for, at hver institution styrker sit område. Det øger risikoen for udvikling af en parallelsektor.

### **Udfordring III: Praksis for akkreditering af nye uddannelser**

I 2008 har både professionshøjskoler og erhvervsakademier indsendt ansøgning til Undervisningsministeriet om screening af nye professionsbacheloruddannelser, nye udbud samt overbygningsuddannelser. 2008 var det år, de nye erhvervsakademier blev etableret med virkning fra 1. januar 2009. I praksis har det vist sig, at der på det tidspunkt ikke har ligget partnerskabsaftaler til grund for ansøgningerne om nye uddannelser, men at partnerskabsaftalen er indgået efterfølgende.

I 2009 skabte den tidsmæssige forskydning mellem etableringen af professionshøjskoler og erhvervsakademier uklare organisatoriske rammer, som vanskeliggjorde at indgå partnerskaber i rette tid i forhold til udbud af uddannelse.

I forbindelse med Undervisningsministeriets akkrediteringsrunde i marts 2010 har flere erhvervsakademier søgt om nye overbygningsuddannelser og nye udbud af overbygningsuddannelser uden en partnerskabsaftale med en professionshøjskole. Undervisningsministeriet understreger i oversigten af 10. maj 2010 over screeningsresultater overfor erhvervsakademierne, at *"en endelig godkendelse af nyt udbud af en uddannelse på professionsbachelorniveau forudsætter en partnerskabsaftale med en professionshøjskole om det konkrete udbud. For ikke at forsinke godkendelsesproceduren opfordres institutionerne til at indsende disse partnerskabsaftaler, så snart Akkrediteringsrådets afgørelse foreligger"*.





Der er risiko for, at der udvikles en praksis for, at partnerskabsaftaler om nye uddannelser på erhvervsakademierne først bliver indgået, når akkrediteringen foreligger. Professionshøjskolerne kan blive nødsaget til at indgå partnerskabsaftaler med armen vredet om på ryggen.

Partnerskabsaftalerne bør foreligge inden ansøgningen om en ny uddannelse sendes til screening i Undervisningsministeriet. Hvis ikke det er tilfældet, bør ansøgningen få afslag. Ministeriet bør rette op på praksis for at være med til at understøtte ligeværdige, forpligtende partnerskaber.

#### **Udfordring IV: Evalueringen i 2013**

I evalueringen er et af parametrene erhvervsakademiernes samspil med professionshøjskoler, ingeniørhøjskoler og universiteter. Et andet parameter er hensigtsmæssigheden og bæredygtigheden af de opnåede resultater.

På Professionshøjskolerne's Rektorkollegiums årsmøde i maj 2010 gjorde undervisningsministeren det klart, at det er hende magtpåliggende, at grundlaget for evalueringen er så godt som muligt. Der er en forventning om, at professionshøjskolerne tager ansvaret for, at der er et fornuftigt samspil i sektoren og at partnerskabsaftalerne har et reelt indhold.

Derfor er det problematisk i forhold til evalueringen om allerede to år, at erfaringerne fra partnerskabsaftalerne er overvejende negative, både hvad angår indhold, organisering samt erhvervsakademiernes forståelse af partnerskabsaftalen som ramme for udviklingen af sektoren frem mod 2015.

I værste fald kan det føre til, dels at erhvervsakademisektoren konsolideres som en parallelsektor på det tekniske og merkantile område, der kan evalueres som stærk, hensigtsmæssig og bæredygtig. Dels at aktørerne ikke er lykkedes med at få skabt et godt afsæt for en styrket og samlet sektor i 2015.

## **II. Kvalitetssikring af uddannelser**

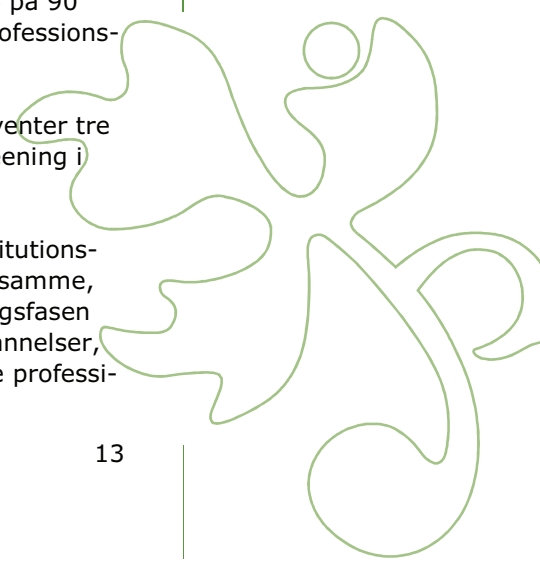
### **Status på udviklingen af nye uddannelser**

Siden 2008 er der blevet udviklet og udbudt en lang række nye akademi- og professionsbacheloruddannelser, og især erhvervsakademierne har været meget aktive i udviklingen af nye uddannelser på bachelorniveau på det tekniske og merkantile uddannelsesområde: Udbuddet af uddannelser er blevet udvidet med 15 nye uddannelser, både hele professionsbacheloruddannelser og overbygningsuddannelser, og der er planlagt fortsatte ekspansioner i de kommende år. Således afventer tre nye tekniske og merkantile uddannelser på Akkrediteringsrådets afgørelse som følge af Undervisningsministeriets screeningsrunde i marts 2010. Se bilag 5.

Erhvervsakademiernes aktuelle fokus er pt. i høj grad på at udvikle uddannelser på bachelorniveau, særligt overbygningsuddannelser, dvs. uddannelsesforløb på 90 ECTS point som overbygning til en akademiuddannelse, men også hele professionsbacheloruddannelser udvikles.

I 2008 blev seks nye uddannelser lanceret, i 2009 var det ni og i 2010 afventer tre uddannelser, som nævnt, Akkrediteringsrådets afgørelse efter positiv screening i Undervisningsministeriet.

Professionshøjskolerne har primært haft fokus på at etablere den nye institutionsform og samle forskellige uddannelser og uddannelseskulturer under den samme, overordnede ramme. Enkelte professionshøjskoler har allerede i opbygningsfasen fusioneret med uddannelsesinstitutioner med tekniske og merkantile uddannelser, mens andre har indledt samarbejde om udbud af tekniske eller merkantile professi-





onsbacheloruddannelser med udgangspunkt i lovgivningen og de aftaler, der foreligger på området.

For så vidt angår udviklingen af nye uddannelser på professionshøjskolerne blev fire<sup>5</sup> nye uddannelser på andre områder end det tekniske og merkantile akkrediteret positivt i 2008-09. Enkelte<sup>6</sup> eksisterende professionsbacheloruddannelser har i perioden fået udbud flere steder i landet.

### **Partnerskaber om udvikling af nye uddannelser**

Grundlaget for, at et erhvervsakademi kan udbyde professionsbacheloruddannelser på det tekniske og merkantile område, er en partnerskabsaftale med en professionshøjskole.

I lovbekendtgørelsen om erhvervsakademier (§ 6, stk. 3) står der: *"Erhvervsakademiet skal sammen med den eller de professionshøjskoler, som erhvervsakademiet har indgået et partnerskab med efter stk. 1, udvikle eksisterende og nye tekniske og merkantile professionsbacheloruddannelser og efter- og videreuddannelser i tilknytning hertil"*.

I bekendtgørelse om partnerskaber mellem erhvervsakademier og professionshøjskoler defineres et partnerskab som *"... et gensidigt forpligtende samarbejde mellem et eller flere erhvervsakademier og en eller flere professionshøjskoler"*.

### **Udfordring I: Tidspunktet for indgåelse af partnerskabsaftalen**

Professionshøjskolerne oplever at blive inddraget meget sent i udviklingen af nye uddannelser. Praksis er ved at udvikle sig til, at professionshøjskolen først bliver inddraget, når erhvervsakademiet har fået akkrediteret den nye uddannelse af Akkrediteringsrådet. Først på dette sene tidspunkt i processen stilles der krav fra myndighedernes side om en partnerskabsaftale. I praksis viser det sig, at det er vanskeligt efterfølgende at lave kvalitetssikringssystemer.

### **Udfordring II: Manglende reel opfyldelse af partnerskabsaftalen**

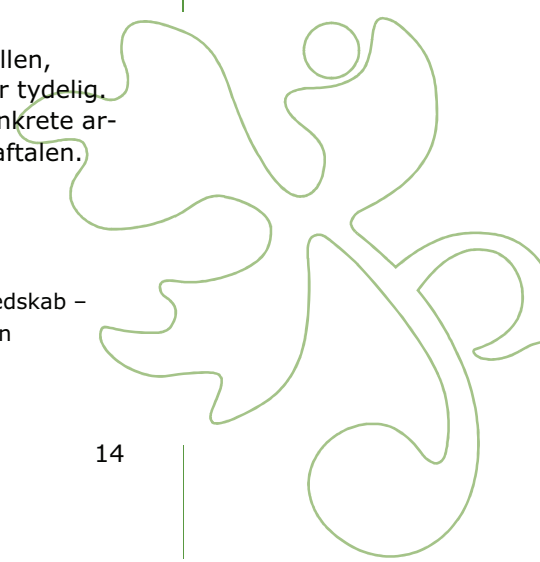
Erfaringen viser, at selv om partnerskabsaftalen udstikker de organisatoriske rammer og vilkår for samarbejdet om udviklingen af nye uddannelser, oplever professionshøjskolerne i overvejende grad, at aftalen er en 'tom skal'. I flere tilfælde er samarbejdet sporadisk og dårligt koordineret, og aftalte initiativer sættes ikke i gang. De gode intentioner føres ikke ud i livet.

Selv om partnerskabsaftalens bestemmelser i princippet efterleves, oplever professionshøjskolerne manglende inddragelse i udmøntningen af aftalen. Det betyder, at samarbejdet ikke skaber den nødvendige synergi og bæredygtighed, fordi krav og forventninger ikke er afstemt. Der er brug for en mere ekspliciteret beskrivelse af, hvad der skal samarbejdes om, hvordan samarbejdet skal forløbe, hvem der skal indgå i samarbejdet og hvilke rammer, samarbejdet skal fungere indenfor.

### **Udfordring III: Uklar ledelse og styring på erhvervsakademiet**

Samarbejdet med erhvervsakademier, der er organiseret efter light-modellen, svækkes af, at ledelse og styring af erhvervsakademiets aktiviteter ikke er tydelig. Der er ikke nødvendigvis personale ansat til specifikt at tage sig af det konkrete arbejde i forhold til de konkrete elementer, der er omfattet af partnerskabsaftalen.

<sup>5</sup> PB i offentlig administration, PB i kristendom, kultur og kommunikation, PB i beredskab – forebyggelse, katastrofe- og risikomanagement, PB i medie- og sonokommunikation





De uklare rammer gør det svært at placere ansvaret for uddannelsen og dermed også svært at sikre uddannelsens kvalitet. Der kan derfor med rette stilles spørgsmål ved, om uddannelserne har rette kvalitet for uddannelser på professionsbachelorniveau.

#### **Udfordring IV: Evalueringen i 2013**

Et parameter i evalueringen i 2013 handler om udvikling og udbud af nye professions- og diplomuddannelser på de tekniske og merkantile områder. Men det er ikke nok, at der er udviklet mange nye uddannelser på området. De skal være af rette kvalitet, og der er brug for en strategisk vurdering i sektoren af hvilke initiativer og yderligere udvikling, der er behov for i de nærmeste år inden for de tekniske og merkantile videregående uddannelser.

Der skal findes løsninger på udfordringerne i relation til kvalitetssikringen af uddannelserne inden evalueringen i 2013. Status er pt., at udfordringerne i samarbejdet med erhvervsakademierne både vanskeliggør professionshøjskolernes arbejde med udvikling og kvalitetssikring af professionsbachelor- og overbygningsuddannelser på erhvervsakademierne og profileringen af de nye uddannelser på bachelorniveau.

Det er ikke tilstrækkeligt at erhvervsakademierne formelt har brug for en partnerskabsaftale med en professionshøjskole, hvis de vil udbyde uddannelser på bachelorniveau. Ambitionen med partnerskabsaftalerne er også at sikre, at uddannelserne har rette niveau. Gennem partnerskabet sikres det, at læringsudbyttet, kvaliteten, videngrundlaget osv. for de nye tekniske og merkantile uddannelser er på bachelorniveau.

Den aktuelle situation bryder dermed med lovens intentioner, og det er hverken konstruktivt eller bæredygtigt i forhold til ambitionen om at udvikle en hel sektor.

#### **III. Økonomien**

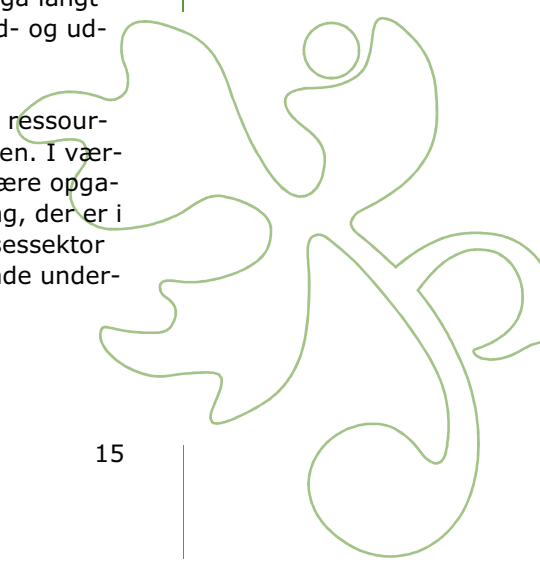
Den tydelige vækst og udvikling, der kan ses i sektoren, gør det relevant allerede nu at sætte udviklingen i et lidt større perspektiv og sikre, at den igangværende indsats bliver brugt rigtigt og at retningen styrer mod opfyldelsen af den politiske vision. De samfundsøkonomiske implikationer ved en spredt udvikling i sektoren er til at få øje på: Det er spild af både tid og penge, hvis ikke der samlet set arbejdes hen mod etableringen af den styrkede professionshøjskolesektor i 2015.

#### **Udfordring I: Uhensigtsmæssig og dyr konkurrence**

Imidlertid indebærer den heftige ekspansion og praksis som beskrevet ovenfor en reel risiko for udviklingen af en fastlåst struktur, hvor hver institution opbygger sit eget udbud af uddannelser og relaterede serviceydelser.

En sådan indbyrdes konkurrence kan betyde, at den samlede sektors indsats inden for de forskellige områder bliver for spredt og tilfældig og ikke har den entydighed og synlighed over for omverdenen, der er nødvendig i forhold til at skulle gå langt mere i dialog med de forskellige interessenter og samarbejdspartnere i ind- og udland.

Forsætter denne udvikling, vil det føre til en unødigt anvendelse af knappe ressourcer, og det vil kunne besværliggøre gennemførelsen af visionen for sektoren. I værste fald vil det kunne begrænse sektorens fortsatte vækst, fordi den primære opgave i 2015 under den endelige struktur ikke bliver at fortsætte den udvikling, der er i gang, men nærmere at skulle samle en fragmenteret og spredt uddannelsessektor til en helhed. En sektor, der vel at mærke vil være i drift med igangværende undervisning og et stort antal studerende.





### **Udfordring II: Udvikling af et helt uddannelsesområde, ikke bare nye uddannelser**

Med udgangspunkt i den helt aktuelle situation og ikke mindst det potentiale, sektoren har vist, at den indeholder, er der al mulig grund til allerede nu at holde den hidtidige udvikling inden for sektoren op mod visionerne og kritisk vurdere, om en fortsættelse af denne udvikling er hensigtsmæssig i forhold til de mål, der er udstukket i visionen for 2015.

Det vil, ud fra 2015-målsætningen, derfor indledningsvist være hensigtsmæssigt at fremme samarbejdet mellem de enkelte institutioner omkring en række af de opgaver, sektoren samlet set skal løfte.

Det er ikke kun et spørgsmål om uddannelser. Opgaven er at udvikle et helt uddannelsesområde, der kan fungere i tæt samspil med aftagerne og andre interesser. En sektor, der skal være båret af vidensudvikling, videnspredning og professionsforskning. Derfor er der en lang række funktioner, der skal varetages, hvis hele den professionsrettede sektor skal udvikle sig i overensstemmelse med lovgivningen og de politiske aftaler på området.

Den nødvendige volumen og tyngde skal sikre bæredygtige, synlige initiativer af høj kvalitet indenfor behovsafdekning og samarbejde med aftagerne, internationalisering, rekruttering, synlighed, videntcenterfunktioner og professionsforskning.

### **Udfordring III: Evalueringen i 2013**

I evalueringen er et af parametrene en vurdering af konsekvenserne for erhvervs-skolesektoren og erhvervsuddannelserne mv. af etableringen af selvstændige erhvervsakademier.

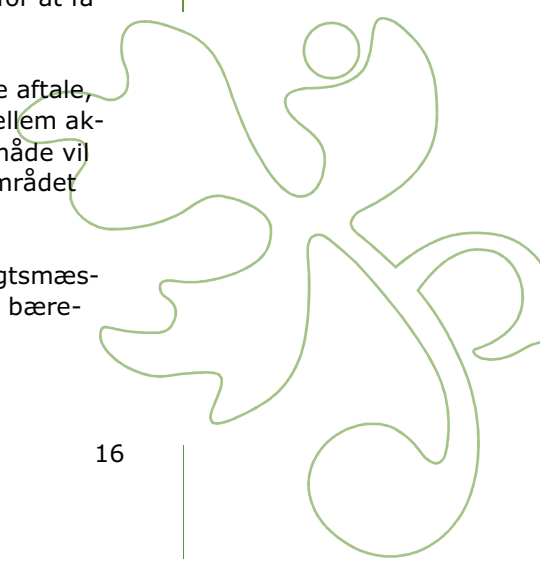
På baggrund af partnerskabsaftaler med light-erhvervsakademier vil det være svært at vurdere, om etableringen af en styrket sektor for erhvervsakademiuddannelser rent faktisk er sket, og om det har medvirket til en bedre søgning fra ungdomsuddannelserne til de tekniske og merkantile erhvervsakademiuddannelser, som er to af parametrene i evalueringen i 2013. Risikoen er, at den tætte forankring til erhvervsskolerne virker hensigtsmæssig, og det stiller så spørgsmål ved 2015-målet for professionshøjskolesektoren.

Lykkes erhvervsakademierne med at opbygge en parallelsektor, vil der være økonomiske konsekvenser for den samlede professionshøjskolesektor. Store stærke faglige miljøer skal understøttes af en hensigtsmæssig bevilling, der sikrer drift, bæredygtighed og mulighed for strategisk arbejde. Synergien er med til at sikre bæredygtigheden.

Det vil være en udfordring for små institutioner, fagligt og økonomisk, at opretholde forsvarlige klassekvotienter og et undervisermiljø med tilstrækkelig bredde til at sikre den nødvendige faglige og pædagogiske kvalitet. De vil have behov for at få tilført midler, der kan sikre en bæredygtig økonomi.

Da strukturen for området allerede er formuleret og fastlagt i den politiske aftale, bør der allerede nu arbejdes efter intentionerne i aftalen. Samarbejdet mellem aktørerne bør styrkes yderligere og relationerne bør gøres tættere. På den måde vil visionen i praksis allerede være opfyldt, når den fremtidige struktur for området træder i kraft, og uddannelserne bliver endeligt institutionelt placeret.

Samfundsøkonomisk er intern sektorkonkurrence dyrt. Det er mere hensigtsmæssigt og økonomisk forsvarligt, at der i stedet samarbejdes om at skabe en bæredygtig sektor på sigt.





## **Bilagsoversigt**

Bilag 1: Fact sheet professionshøjskoler og ingeniørhøjskoler

Bilag 2: Fact sheet erhvervsakademier

Bilag 3: Oversigt over professionshøjskolernes partnerskabsaftaler med erhvervsakademier og ingeniørhøjskoler

Bilag 4: Kortlægning af professionshøjskolernes partnerskabsaftaler med erhvervsakademier og ingeniørhøjskole

Bilag 5: Partnerskaber om nye uddannelser i professionshøjskolesektoren. Akkrediteret i 2008 og 2009

Bilag 6: Oversigt over optag på nye uddannelser og udbud

